

- Şiir
- Öyküleyici ve Bilgilendirici Metin

1. Okuyucuya herhangi bir konu hakkında bilgi vermek amacıyla yazılan metinlere bilgilendirici metin denir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi bilgilendirici metin değildir?

- A) Büyük Okyanus, gerçekten de çok büyüktür. Dünyanın yüzey alanının yüzde 30'undan fazlasını kaplar. 155 milyon kilometrekarelik alanıyla dünyadaki tüm karaların kapladığı alandan bile daha büyüktür.
- B) Kulak, burun, dil gibi duyu organlarında fiziksel ve kimyasal uyarıları alabilen özelleşmiş hücre ya da hücre gruplarına almaç denir. Diğer adıysa reseptördür.
- C) Malı mülkü olan Yusuf, ağlayan delikanlıya dedi ki "Üzüntünün bu kadar büyük olmasına şaşmıyorum. O, doğru bir adamdı." Delikanlı cevap verdi: "O'nun için değil, kendim için ağlıyorum.
- D) Atardamarlar, kalpten çıkan oksijen ve besinlerle dolu kanı tüm hücrelere taşır. Atardamarların kanın pompalanma basıncına dayanabilmesi için çok kalın duvarları vardır.

2. Bazı metinler okuyucuya bilgi vermek amacıyla yazılırken bazı metinler yaşanmış ya da yaşanabilecek olayları anlatmak amacıyla yazılır.

Buna göre aşağıdaki metinlerden hangisinin yazılış amacı diğerlerinden farklıdır?

- A) İmparator etrafına bakınarak elçinin nerede olduğunu sordu. Yanındaki sıksa ve seyrek sakallı adam biraz önce çıktığını söyledi.
- B) Karbon, yeryüzünde geniş bir alana dağılmıştır ancak bol miktarda bulunmaz. Dünya kabuğunun yalnızca yüzde 0,025'ini oluşturur.
- C) Bir bebek doğduktan yaklaşık 10 saniye sonra ilk solukunu alır. Uykuda olmadığı zamanlarda ise dakikada 40 ila 60 soluk alır.
- D) Yapay uydular, fırlatıldıkları roketten ayrıldıklarındaki süratleri ve Dünya'nın kütle çekim kuvveti sayesinde yıllar boyu yörüngede kalabilir.

3. Yaşanmış ya da yaşanabilecek bir olayın, yer zaman ve kişi unsurlarıyla anlatıldığı metinlere öyküleyici metin denir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi öyküleyici bir metindir?

- A) Uzay çöpleri, 30.000 kilometre/saate ulaşabilen süratle Dünya'nın çevresinde dolunur. 10 santimetreden büyük çapta olan çöpler belirlenip izlenebilir.
- B) Mahalleden ayrıldıktan sonra Çınar, arkadaşı Deniz'e sayısız mektup yazdı. Ancak yazdığı mektupların hiçbirini ulaşamadı. Çünkü arkadaşının kapı numarasını yanlış almıştı.
- C) Kahkaha yogasında nefesin etkili biçimde kullanıldığı kahkaha egzersizleri yapılır. Kahkaha yogası yapan insanlar her mayıs ayının ilk pazar gününü Dünya Kahkaha Günü olarak kutlar.
- D) Filigran, kâğıt paralarda yer alan desen, yazı, rakam ya da işarettir. Kâğıt hamuru ıslakken üzerinde kabartmalı desen yer alan silindire yapılır.

4. Bilgilendirici metinler, öyküleyici metinler ve şiir olmak üzere farklı metin türleri bulunmaktadır.

Bu bilgiye göre aşağıdakilerden hangisinde metnin türü yay ayaç içinde yanlış verilmiştir?

- A) Doktorlar stetoskop adı verilen bir alet aracılığıyla insan vücudunun içinde oluşan bazı sesleri dinler. (Bilgilendirici metin)
- B) Balinalar diğer balinalarla iletişim kurmak, yiyecek bulmak ve yönlerini belirlemek için bizim duyamayacağımız kadar düşük titreşimli sesler çıkarır. (Öyküleyici metin)
- C) Şarkının bütün sözlerini adım gibi bilmeme rağmen sahneye çıkınca heyecandan unuttum. Etrafta beni izleyenleri görünce heyecanın iki kart daha arttı. (Öyküleyici metin)
- D) Sürüden koyunlar hep takım takım Ayrılmış, sürüde kalmamış bakım; Asmanın üzümü dağılmış; salkım Olmak ister, fakat bağban nerede? (Şiir)

5. Ülkemizde geri dönüştürülebilir atıkların yaklaşık %45'ini kâğıt, karton ve mukavva gibi kâğıt ürünleri oluşturuyor. Bir ton kâğıdın geri dönüştürülmesi 17 ağacın kesilmesini önlüyor.

Bu metnin türü ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Bilgi vermek amacıyla yazılmıştır.
B) Bilimsel verilere, gözlem veya araştırmaya dayalı bir anlatım vardır.
C) Nesnel bir dille anlatım yapılmıştır.
D) Duygu ve düşünceler samimi bir dille ahenkli bir şekilde anlatılmıştır.

6. I. Bilinen ilk ses kaydı 4 Kasım 1877'de Thomas Edison tarafından yapıldı. Edison bunun için kullandığı alete fonograf adını verdi.
II. Kerem odasına geçti. Kapısını kapattı. Eline kitabını aldı. Okumaya başladı. Canı sıkın olduğu zamanlar hep bunu yapardı.
III. Günümüzde cazın vazgeçilmezlerinden olan saksafon, 1920'lerde caz müziğinde kullanılmaya başlanmıştır.
IV. Atatürk'ün eserleri
Söylenecek bundan geri
Bütün dünyanın her yeri
Ah çekti vatan ağladı.

Numaralanmış metinlerin hangilerinin türü aynıdır?

- A) I ve II
B) I ve III
C) II ve III
D) III ve IV

7. Başiboş, kırlara salar tayını,
Elinden düşürmez okla yayını;
Ellere bırakın aslan payını,
Memleket yolunda kurban olurlar!

Bu metnin türünün özellikleriyle ilgili,

- I. Asıl amaç okuyanlara bilgi vermektir.
II. Olaylar; yer, zaman ve kişi ile anlatılır.
III. Duygu ve düşünceler ahenkli bir şekilde anlatılır.
IV. Her bir satırına mısra denir.

numaralanmış ifadelerden hangileri söylenebilir?

- A) I ve II
B) I ve III
C) II ve III
D) III ve IV

8. Uzun zaman sonra yine buradaydım. O güzel piyano konserini dinlediğim yerde. Sahnede yine bir önceki gelişimde beni mest eden sanatçı vardı. Heyecanla gösterinin başlamasını bekledim.

Bu metnin türce özdeşi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Günün ilk ışıklarıyla sokak aydınlanmaya başlamıştı. Gece yağın yağmur her tarafın çamur olmasına neden olmuştu. Paltolu bir adamla zayıf bir kadın bu çamurlu sokaklarda ilerliyorlardı.
B) Çin'de yemekler geleneksel olarak vok adı verilen derin tavalarda kızgın yağda pişiriliyor. Çin, Kore ve Japonya gibi Asya ülkelerinde çorba dışındaki tüm yemekler yemek çubuklarıyla yeniyor.
C) Plüton, Güneş'in etrafında bir tam turunu yaklaşık 248 yılda tamamlar. Bir cismin Plüton'daki ağırlığı, Dünya'daki ağırlığının yaklaşık on beşte biri kadardır.
D) Atmosfer, Dünya'mızı çevreleyen hava katmanıdır. Atmosferdeki maddelerin çoğu, yerden yaklaşık 100 kilometre yüksekliğe uzanır. Bu katmanda çeşitli gazlar ve çok küçük katı parçacıklar bulunur.

9. ■ Amaç, okuyucuya bilgi vermektir.
■ Nesnel bir anlatımdan yararlanılır.

Aşağıdakilerden hangisi bu özellikleri taşıyan bir metin değildir?

- A) İç kulağımızda üç kanaldan oluşan, yarım daire kanalları adında bir yapı yer alır. Bu kanalların içinde bulunan özel bir sıvı ve tüycükler sayesinde başımızı hangi yönde hareket ettirdiğimizi algılarız.
B) Kimi insanların vücudu beslenme alışkanlıkları nedeniyle ya da kalıtsal olarak morarmaya daha yatkındır. Ayrıca yaşlandıkça deri inceldiğinden daha kolay morarır.
C) Bu eşsiz güzellikteki yerde insanın canının sıkılması mümkün değildi. Ben de arkadaşlara uyararak yeşillerin arasında koşturmaya, gülmeye, oynamaya başladım.
D) Bazı hayvanlar, kendilerini avcılardan korumak ya da avlarını etkisiz duruma getirebilmek amacıyla zehir üretir.